

platnosti nikdy neměly, nemají a mítí nemohou. Že však býv. rak. zákon ze dne 12. ledna 1893, čís. 15 ř. zák. a připojená k němu smlouva v Čsl. republice platnosti nenabýly, zejména však, že provedením pozemkové reformy na statcích Liechtensteinských žádným způsobem na závalu býti nemohou (ostatně by to pro shora zmíněnou věcnou povahu záboru abstrahujícího ode všech osobních poměrů vlastníka nemohly mítí ani tehdy, kdyby zde jinak platnosti byly nabýly), provedeno podrobně v rozhodnutí čís. 7751 sb. n. s., na němž nejvyšší soud i na dále trvá.

Čís. 8983.

Nejde o rozhodčí soud (§ 577 c. ř. s.), měli-li podle smlouvy býti dosazení odborní znalci o určitých skutkových okolnostech.

Podáním žaloby u rozhodčího soudu přetrhuje se promlčení zažalovaného nároku.

Lhůta § 1111 obč. zák. jest lhůtou propadnou. Pod opotřebením zneužitím pachtovního předmětu spadá též t. zv. loupežné hospodářství, najmě neprováděny-li včasné a řádné opravy, jichž třeba k udržení pachtovního předmětu v dobrém stavu.

(Rozh. ze dne 23. května 1929, R II 163/29.)

Žalobu propachtovatele, již se domáhal po skončení pachtovního poměru na pachtýři náhrady škody z pachtovního poměru, procesní soud první instance zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by vyčkaje pravomoci ji znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu s tím, že při jednání a rozhodnutí, jež odvolací soud prvnímu soudu uložil, budou směrodatné nikoli směrnice odvolacím soudem dané, nýbrž směrnice v tomto rozhodnutí nejvyššího soudu vytčené.

Důvody:

Prvý soudce zamítl žalobu z důvodu, že prý jest podle § 1111 obč. zák. prekludována (propadlá), nebyvši podána ve lhůtě jednoho roku ode dne odevzdání pachtovního předmětu, a zahájením sporu před rozhodčím soudem se prý podle § 1497 obč. zák. promlčení a tudíž ani prekluse nepřetrhuje, neboť prý nemá účinku žaloby u řádného soudu, již prý cit. § předpokládá, a mimo to nešlo tu ani o smlouvu o rozhodčí ve smyslu § 577 c. ř. s., nýbrž o pouhé znalce, kteří měli zjistiti okolnosti v § 41 pachtovní smlouvy uvedené, takže, i kdyby se zahájením řízení před rozhodčím soudem prekluse přetrhovala, v souzené rozepři o tom řeči býti nemůže, ano nešlo o rozhodčí soud. Odvolací soud tyto důvody nesdílel, ježto v § 1111 obč. zák. jde o promlčení, nikoliv o preklusi, a mimo to pod § tento spadají prý na př. jen nároky čís. 9—11 žaloby, takže ohledně ostatních promlčecí lhůta cit. § neplatí, dále, že tu skutečně

jde o rozhodčí soud, nikoli o pouhé znalce (arbitrátory) a že se zahájením řízení před rozhodčím soudem promlčení přerušuje a zde tedy přerušilo, byly-li před ním uplatňovány skutečně tytéž nároky, jako nyní před řádným soudem, což prvý soudce nezjistil, pročez odvolací soud rozsudek prvního soudce zrušil s tím, aby po pravomoci tohoto rozhodnutí dále jednal a znova rozhodl. Správně má se věc takto: Podle § 41 pachtovní smlouvy objeví-li se při vrácení pachtovního předmětu a vzájemném vyúčtování různost mínění mezi stranami ohledně jakosti nebo stavu pachtovní věci, ohledně hospodářské kultury neb ohledně množství nebo velikosti, ohledně hodnoty nebo přiměřené ceny nebo výpočtu a výše náhrady, mají sporné body pro obě strany nenaříkatelně rozhodnouti odborní znalci (Fachkundige), kteří se zvolí podle předpisu § 7. Z toho jde, že tito odborní znalci mají býti dosazeni toliko o určitých právě vyjmenovaných skutkových okolnostech a že tedy nemají míti právě jinou funkci než znaleckou, že však není na ně přenesena pravomoc soudcovská, t. j. není jim věc svěřena k rozhodnutí, když se popírá právní důvod a jsoucnost nároku, jako zde, kde se navrhuje zamítnutí žaloby, nýbrž se v § 41 pachtovní smlouvy zcela zřejmě, ačkoli mlčky, předpokládá, že o právní stránce strany nebudou ve sporu a půjde jen o znalecké zjištění stavu věci. Nejde tedy skutečně o rozhodčí soud podle § 577 c. ř. s., t. j. o případ, kde rozhodčím svěřeno jest rozsouzení sporné věci v její celosti tedy i po právní stránce: co do důvodu a jsoucnosti nároku. V tom je tedy odvolací soud na omylu, má-li ony odborné znalce za rozsudí. Nemůže proto býti řeči o přetržení lhůty § 1111 obč. zák. zahájením řízení před řečenými odbornými znalci, pokud by skutečně o takovou lhůtu šlo, a celá otázka přetržení podle § 1497 obč. zák. jest bezpředmětna, ačkoli jinak nelze zneuznatí, že rozum a logika vyžadují, by se předpis ten vyložil tak, že skutečně podání žaloby u soudu rozhodčího má tytéž následky jako podání žaloby u soudu řádného, a tedy lhůtu promlčecí pro žalobu určenou přetrhuje (při lhůtě preklusivní o nějakém »přetržení« nemůže býti řeči, nýbrž jen o jejím dodržení, tak že, byla-li žaloba ve lhůtě podána, nárok nepropadne), vždyť přece soud rozhodčí právě nastupuje místo soudu řádného, když se naň přenáší rozhodnutí sporu, a musí tedy podání žaloby u něho míti také všechny účinky podání žaloby soudní, nehledě ani k tomu, že i § 95 úst. listiny soudy rozhodčí klade na roveň řádným a § 1497 obč. zák. nemluví vůbec o soudu, tedy také ne o soudu řádném, nýbrž prostě o podání žaloby roz. na příslušném místě. Ovšem jest též pravda, že lhůta § 1111 obč. zák. je propadnou, jak správně míní první soudce, a ne promlčecí, jak má za to mylně odvolací soud. To dokazuje nejen doslov zákona, jenž nemluví o »promlčení« žaloby, nýbrž o jejím »zániku« (uhasnutí), nýbrž i účel lhůty, který ji řadí pod § 1449 obč. zák. Avšak věc má se skutkově tak, že o tuto lhůtu § 1111 obč. zák. tu ve většině položek žalobní nárok tvořících vůbec nejde. Lhůta ta dána jest výslovně jen pro nároky ze zaviněného poškození pachtovního objektu a opotřebování jeho zneužitím, nikoli však pro nároky jiné. Jest tedy zkoumati jednotlivé žalobní položky, zda pod jeden z těchto pojmů spadají. Žaloba uplatňuje náhradu: 1. za ne-

odevzdaný led, 2. za neodevzdaná umělá hnojiva, 3. za neodevzdaný animální hnůj, 4. za neodevzdaný kompost, 5. za neosetí určitých ploch obilím a píceinami (pšenicí, žitem, červeným a švédským jeztelem, vojtěškou) a za ztrátu na krmivu nezasetím vojtěšky vzniklou, 6. za nepohnojení ploch animálním hnojem, k čemuž se ad 5. a 6. podotýká, že nárok odůvodněn tak, že podle pachtovní smlouvy měla žalovaná strana při skončení pachtu odevzdati určité plochy zaseté (pohnojené), avšak odevzdala plochy takové v míře menší, 7. za nevyužitá umělá hnojiva (propachtovatelem před propachtem do půdy daná), 8. za nevyužitý animální hnůj (podobně), 12. za orání k řepě, 13. za orání k jařinám, t. j. v obou případech, že propachtovatel odevzdal při početí pachtu pachtýři jisté plochy zorané. Avšak žádná z těchto náhrad podle svého skutkového základu nespadá ani pod »poškození« pachtovního objektu ani pod opotřebení jeho »zneužitím« a nepodléhají tedy lhůtě § 1111 obč. zák., nýbrž promlčení podle § 1451 a násl. obč. zák., aniž by třeba bylo zkoumati, zda je to promlčení tříleté či třicetileté, protože, když pachtovní objekt vrácen dne 27. ledna 1927 a žaloba podána už 1. června 1928, nemůže ani o tříletém bytí řeči. O těchto položkách musí se tedy spor provést. Zůstávají tedy jen položky 9., 10. a 11. za neudržování stavby příkopů a cest, které ovšem nutno podřaditi pod opotřebení zneužíváním, protože pod tento pojem musí se podle zřejmého úmyslu a účele zákona zařaditi všecko t. zv. loupežné hospodářství, které záleží v tom, že hospodář nehospodaří racionelně, co se tedy týče půdy, vymrskává ji nedávaje jí na práci a mrvě to, co jí podle zásad řádného hospodaření patří, a co se týče staveb a jiných zřízení (příkopů a cest) neprovádí včasné a řádně opravy, jichž k udržení objektu v dobrém stavu třeba. Tu tedy lhůta § 1111 obč. zák. průchod má, nebyla však dodržena. Podle těchto právních směrnic bude tedy věc posuzovati a rozhodovati.

Čís. 8984.

»Zřejmou nesprávností« ve smyslu § 419, první věta, c. ř. s. jest každá nesprávnost, spočívající i v nesouhlasu toho, co soud vynesl a prohlásil a čím jest již (§ 416, druhý odstavec, c. ř. s.) vázán, s tím, co pojal do písemného vyhotovení zákonitě prohlášeného rozsudku.

(Rozh. ze dne 23. května 1929, R II 176/29.)

Soud první stolice doplnil usnesením ze dne 27. prosince 1928 ve smyslu § 419 c. ř. s. rozsudek prvního soudu ze dne 29. listopadu 1927 v tom smyslu, že do nálezu rozsudečného mají býti ještě pojata slova: »rukou společnou a nerozdílnou« a že tudíž odstavec druhý rozsudku má zníti: »Žalovaní Pavel a Františka H-ovi a Vladimír a Pavla B-ovi jsou povinni žalobcům 6.000 Kč s 5% úroky ode dne 9. července 1927 a útraty 1.067 Kč 94 h rukou společnou a nedílnou do 14 dnů pod exekuci zaplatiti.« Rekursní soud napadené usnesení zrušil. D ů